

ammyit, hogy legyen egypár évig mire vadászni, míg az új ivadék felnő s golyóra megéri.

Az állomány pár év alatt átalakul s olyan erős agancsosokat fog produkálni, hogy öröm lesz rájuk nézni.

Mondjuk, hogy egy területen 280 drb szarvasból álló állományt akarunk fentartani, akkor ebből legalább 80 drb bika és csak 120 drb tehén legyen, míg 80 drb a borjúkra essék.

Ha most a 120 drb tehénből mondjuk 80-nak ismét borja, még pedig 60 suta és 20 bika borja lesz, úgy az állományt 60 tehénnel kell és 10 bikával lehet csökkenteni. Ez a csökkentés úgy eszközözendő, hogy előbb lőjük ki az összes meddő, beteg, sovány teheneket s a mi még szükséges, vegyük a telepítés, illetve vérfelfrissítés előtti év borjaiból.

A tehenek száma a 120-at ez esetben soha meg ne haladja, míg a bikák bármily számban tenyészthetők. Minél több van, annál jobb! Ezért egy állományt soha sem lehet bikát és tehenet együtt értve darabszám szerint fixirozni, hogy p. o. csak 200 vagy 300 darabot tenyésztek, hanem mindig csak a suta-vad maximuma és az ehhez szükséges bikák minimuma határozandó meg.

A tehén-lelövésnél nagyon kell vigyázni, hogy oly tehenet ne lőjünk le, melynek borja van, mert az anyatej és téli gondozás nélkül elnyomorodik s kész a konkoly az állományban. A borjút mindig el lehet lőni, de az anyát soha, vagyis csak akkor, ha már a borjú fekszik. Erre nagyon kevesen gondolnak, pedig olyan fontos dolog s az állomány jóságát nagyban befolyásolja. Tehát a teheneket lőni, alaposan lőni kell. Igaz, hogy ez által a szaporulat szám szerint gyengébb lesz, de annál erősebb egyedeket produkál. Mert csakis a legerősebb bikák jutnak tehénhez, melyek biztosítják az ivadék jóságát; másrészt pedig a fiatal agancsos nemzedék is hatalmasra fejlődik, nem lévén alkalma magát korai üzekedés által lerontani.

Aki jó bikákat akar lőni, az kevés bikát és sok tehenet (borjút, ünőt, meddőt és vézna teheneket) hozzon terítékre, mert ahol sok a tehén, ahol nagy az évi szaporulat, ott erős bika nem terem.

Mikor én ezikkemben azt mondtam, hogy tehén-lelövési idő meghosszabbításra nincsen szükség, nem azt értettem, hogy kimélni kell őket, hanem azt tartottam s tartom, hogy a kellő szükséges szám kilövésére elegendő a 2½ hónap s a mi ezentúl jön, az már visszaélés és lelketlenség. Ki látta az 5—6 hónapos borjával hasas teheneket lődözni?

Ami pedig azt illeti, hogy a meddő tehenek a bögés előtt lövessenek le, az általánosságban kivihetetlen. A borjú még augusztusban nem nélkülözheti a tejet s anya nélkül elpusztul, tehát az anyatehén tilalmazandó. Igen, de mivel a törvény csak bikát és tehenet különböztethet meg, a meddő tehén is tilalom alá esik.

Tudom, hogy sok nemes vadász akadna, ki augusztusban csak a meddő tehenet lőné, de a 90% lelőne mindent, mit a törvény enged; nem nézné azt, hogy szoptat-e az a tehén v. nem, hanem csak: durr! Ezekkel tehát számolni kell. Azonfelül közgazdasági szempontból sem helyes az augusztusi lelövés, mert a vad húsa nem szállítható s nem értékesíthető a hőség miatt.

Elvileg nagyon szép és nagyon helyes dolog volna a bikát csak az üzekedés befejezte után lőni, de gyakorlatilag ki nem vihető.

Nincsen az a képviselőház, mely megszavazza azt a §-t, mely a vadászt a legszebb élvezettől, a szarvasbögés gyönyöreitől fosztja meg. Magam is ellene szavaznék, pedig helyén van a szívem. Dugába dőlné a vadászat leghatalmasabb jövedelmi forrása is mndjárt. Az a külföldi, ki egy bögő bikáért elfizet szívesen 4—500 forintot, az egy leüzekedett, sovány, szájalmasan letört, néma agancsosért nem adna 50 frtot sem. Mindjárt megszűnne

az idegen invázió, pedig erre kell alapítani a vadászat közgazdasági jövedelmezőségét.

Ha a bikát kimélnék a bögés alatt, akkor a fajdot meg a szalonkát sem volna szabad lőni.

No de nincsen is a tilalomra szükség, csak kiméltére. Csak okosan, észszerűen kell lelőni a bikákat. Ha van valakinek 15 bikája, abból lelőhet bátran 3 jó bikát, sőt 4-et is. Az a megmaradt 11—12 drb gondoskodni fog arról, hogy a tehenek meddők ne legyenek.

Különben az a bika, mely mint bögő bika kerül terítékre, már úgy is megtette kötelességét; mert az üzekedés kezdete rendesen csendben, titokban, hang nélkül megy végbe. A legtöbb agancsos már augusztus végén, szeptember legelső napjaiban hozzácsatlakozik a tehén-csaphoz s csak akkor kezd el bögni, mikor már a tehenek megteltek s nem veszik fel. Addig hallgat s csak titkon szeretkezik, nehogy kérkedő hangjára valamely garçon-seladon figyelmes legyen.

Gyöngyöshalászi Takách Gyula.

Az O. M. E. E. országos és egyesületi ebkiállítás.

Ime láttuk a harmadik ebkiállítást, melyet az országos magyar ebtenyésztő egyesület szervezett. A siker, melyet az egyesület e harmadik kiállításával elért, minden dicséretre érdemes. A komoly törekvés, fáradhatlan munka és szakértelem bizonyítékát láttuk e kiállításon. Láttuk azt is, hogy az előző években rendezett két kiállítás tapasztalatait a tenyésztők hasznukra fordították és ebben látjuk a harmadik kiállítás eminens sikerét.

A pompás tárgymutató adatai szerint huszonhárom különböző osztályban 180 eb versenyzett az első díjért. Nem sok és mégis jelentékeny szám, ha meggondoljuk, hogy nálunk az értelmes és programmszerű tiszta tenyésztés fontosságát csak kevesen ismerték fel azok közül, akik az ebeket szeretik is, nevelik is. Az országos magyar ebtenyésztő egyesület vezetői az érdem, hogy az ebkedvelő közönség megláthatja azokat az irányokat, amelyek a tiszta tenyésztés eredményeihez vezetnek.

Minden haladást és hanyatlást jelző kiállítás fontos tanulságokat tartalmaz az értelmes tenyésztőre nézve. Az egyiket bátorítja a haladás a fejlesztés útjain, a másikat visszariasztja a veszedelmes irány követésétől. És az okos, szemfüles tenyésztő, aki nemcsak szép, de használható ebet is akar, soha sem fog csak a kiállítási díjakra pályázni, hanem a szépséget mindig és minden körülmények között legalább is össze fogja fogja kötni a használhatósággal. Vissza fog riadni minden olyan iránytól, amely a túlfinomított ivadékokra vezet. Csábító határ ez a túlfinomítás! És az a tenyésztő, aki *csak* kiválóan szép testű ebeket akar, ezt a célját könnyen el is érheti, de a szakértő, gyakorlati ember szeme azonnal föl fogja ismerni a remek szépségű eben azokat a túlfinomított jellegeket, amelyek a használhatóság rovására fejlesztettek.

Azért szeretném, hogy a tenyésztés érdekében minden használati fajta a komoly és szakszerű bírálat tárgya legyen; hogy e bírálat az egyesület évkönyveiben előkelő helyet foglalja, a későbbi idők hasznos forrásává váljék, amelyből útmutatást, tájékoztatást fog meríteni évtizedek múlva a tenyésztő.

Főként a vadászebek miatt szeretném ezt.

A vadászebektől olyan sokféle jeles és jó tulajdonságokat szokott a vadász követelni nemcsak az eb jellemére és lelki tulajdonságaira nézve, de testi alkotásának minőségére nézve is, hogy érdemes, sőt föltétlenül szükséges volna mindazokat a kiállított ebeket, melyek a követelt testi tulajdonságokat mennél tökéletesebben bírják, név- és származás szerint fölemlítve, kritikailag leírni, hogy azután évek múlva minden kiváló eb átörökítési képessége ivadékról-ivadékokra is szembeötlő módon fölismerhető legyen. Ez ada-

tok leglényegesebb részeit persze a törzskönyvben nyitandó rovathá felvezetni!

Megbecsülhetlen értesülésekhez jutna így a tenyésztő.

Hátha még ezeket a följegyzéseket kiegészítenék a versenyek és főként a használati versenyek kritikai följegyzései! Ha az évkönyvek segítségével meg lehetne tudni, hogy melyik tökéletes alkotású pointer vagy setter milyen arányokban és minő energiával örökíti át engedelmességét, óvatosságát, higgadtságát, alárendeltsége körén belül önálló cselekvési képességét; hogyan fejlődik utódaiban szaglási képessége, keresésének a stílje és minden körülmények között intelligenciája mellett szelidsége és tanulékonyága.

Ma már minden félíg-meddig értelmes tenyésztő tudja, hogy virágzó ostobaság vaktában tenyészteni. És mégis vaktában tenyészünk. Legfőképpen azt tesszük, hogy összenézzük a házasságokat, egyikről-másikról tudunk is valamit és legfőképpen azt keressük még, hogy egyiknek-másiknak hány champion öse van a pedigree-jében! Ennél többet a legjobb akarat mellett sem tehetünk. Vagyis általában, még mindig kísérletezünk. Egyszer sikerül és százszor nem!

Ma már mindenki tudja, hogy a tenyésztés tudomány. Gyűjtjük tehát e tudományhoz az adatokat és adjunk módot és alkalmat a helyes és értelmes szelekcióra!

Meggyőződés, — a csodálatosan szívós energiával megáldott angolok minden irányban való állattenyésztései bizonyítják, — hogy igenis, tökéletes, sőt remek vizsla testalakban, valóságos vizsla-talentumok tenyészthetők.

Ott van a Pallas Lexikon pótkötetében a champion *Aldin Fluke* pointer képmása! Nézzék meg és olvassák el a kiváló szépségű champion mezőbeli diadalairól szóló jelentéseket, melyek az angol sportlapokban jelentek meg.

Az ősök pontos ismerete hatalmas emeltyűje a tenyésztésnek. A vizsla egész organizmusa — a tények bizonyítják, ott van a pointer és setter — alkalmas a tenyésztés útján való testi és értelmi erők fejlesztésére, csak lehetőleg pontos adminisztráció kell hozzá.

Ismétlem, a vizslatenyésztésnek hatalmas segédeszköze lenne, ha úgy a kiállítások, valamint a versenyek adatai pontosan feljegyeztetnének. A helyhez nem jutott egyedek a tenyésztés szempontjából közönyösek lévén, természetesen mellőzendők volnának.

A nemes vizslatenyésztés érdekében óhajtanám, ha a fölvetett kérdéshez vizslatenyésztőink hozzászólnának.

A mostani kiállítás alkalmával az a megtisztelő bizalom ért, hogy a pointernek és a három fajta setternek megbíráásával engem bíztak meg.

Természetes, hogy az elem vezetett vizslákat a mostan és nálunk támasztható legszigorúbb tenyésztési szempontok igényei szerint bíráltam meg.

A következő sorokban kívánok számot adni arról, amit a kiállításon pointerekben és setterekben láttam.

Pointerek. Be volt jelentve összesen hét pointer kan és öt pointer szuka.

Sajnálatos, hogy a Fónagy József által bejelentett *Faust* (tenyésztette Hanvay Zoltán), apja Fidledeede (tulajd. Arkwright), anyja *Fitful of Hanva* (tulajd. Hanvay Zoltán, tenyésztette Arkwright) a kiállításról elmaradt, mert ez lett volna az első fekete-fehér pointer, amely kiállításainkon megjelent.

Láttam tehát összesen hat pointer kant, amelyek közül négy belföldi és kettő külföldi tenyésztés.

A látvány, midőn a hat pointer kant fölvezették, nem volt biztató; noha *Lively* (28), habár kissé el van hívva, azonnal magára vonta a figyelmemet.

Kétségtelen, hogy *Lively* klasszis vizsla. Hanvay Zoltán importálta Angliából; Arkwright tenyésztette. Nem tartom kiválóan első rendű kiállítási pointernek, mert orra hegyétől a bordák kezdetéig nem elég hosszú; az arczéle sem elég éles és szeretném, ha a magasságához képest az egész kutya hosszabb lenne valamivel. Izomfelületei a vállán és a czombokon szélesek, melle normális pointer

mell. Nem vettem rajta észre sem lényeges hibákat, sem lényeges kiválóságokat.

Úrfi (29), Dill úr tenyésztette Münchenben és Fónagy József importálta. Apja a híres Lord Altó of Kalandey, állítólag a legjobb kontinentális pointer. A feje, főként ha profilban nézem, mert nyilván az alsó állkapocs csontja nincsen arányban az erősebb fejlődésű koponyával, úgy tetszik, mintha az orr felé vékonyodnék. Egyébként arányos, alacsony és amellet jelentéktelen kutya, minden lényegesebb kiválóság és hiba nélkül.

Rex of Hanva (27) tulajd. Hanvay Zoltán és a tenyésztője én vagyok. Ennek a kutyának csak a feje és a farka szép, de más testrészeiben részint gyöngé, részint rossz. Nevezetesen a mell mélysége absolute nincsen arányban a magasságával (65 cm.) és a lábfejek újjai főként az előlábaknál nem zárnak, széjjel állanak. *Rex of Hanva*-nak kiválóan szép a feje, valamint a farka és a mód, melylyel azt hordja.

Az I. díjat *Lively*, a II. díjat *Úrfi* és a III. díjat *Rex of Hanva* kapta. Nézetem szerint a tenyésztésre alkalmas *Lively* és föltéve, hogy teljesen hibátlan szukával kombinálható, minden mell- és lábhibája mellett nemesen szép feje, farka és erős csontjai miatt *Rex of Hanva* is.

Ugy értesültem, hogy Hanvay Zoltán *Rex of Hanvát* már kombinálta *Fitful of Hanva*-val. Nagyon szerencsésnek tartom ez eszmét, mert *Fitfulban* mindaz, ami *Rexben* hiányzik, megvan és viszont *Rexben* mindaz, ami *Fitfulban* hiányzik, feltalálható.

Ime egy kombináció, amely egy III-ik és egy II-ik díjat nyert pointer között fekszik. Ez a kombináció kizárólag az egymást kiegészítő momentumokra van alapítva és lehetséges, sőt valószínű, hogy ez alomban lesz olyan kölyök, amelyik úgy az apja, mint az anyja előnyeivel fog ékeskedni.

A tenyésztés mesterének, Hanvay Zoltánnak gratulálok a szerencsés és nézetem szerint korrekt kombináció-jához.

Mind az öt szukát gondosan megfigyeltem és úgy találtam, hogy az eredmény teljesen kielégítő, sőt fényes, mert az öt szuka között találtam hármat, amelyek nézetem szerint a tenyésztésre alkalmasak.

Young Babi II. (36) Fónagy József tulajdona is az én tenyésztésem. Egyhasi testvére ez *Pajtásnak*, az 1900. évi nemzetközi kiállítás győzójének.

Young Babi II. magas, nyulánk pointer és minden részében korrekt. Feje, nyaka melle és főként az eleje és czombjai feltűnő módon fejlettek, arányosak és az erőteljesség (már amennyit egy szukától követelni lehet) és szabad mozgás remekei. Vállai és czombjai kitűnően fejlettek és mikor mozog, úgy tetszik, hogy alig érinti a földet. Egész lénye az erőteljes elegancia képét mutatja.

Bátran nyilatkozhatom így a saját tenyésztésemről, mert e részben minden érdem Hanvay Zoltánra hárul, amennyiben *Young Babi* II-nek előkelő és magas klassziban álló őseit az ő körültekintő és szerencsés importjának köszönhetjük és én nem tettem egyebet, minthogy felhasználtam azt a kitűnő anyagot, amelyet ő importált.

Nagyon kívánatosnak tartanám, hogy Fónagy József az első díjra érdemes *Livelyt* az első díjjal kitüntetett *Young Babi* II-vel párosítaná.

Azt, ami *Babi* II-ben gyöngébb, a mély mellet, talán pótolná ivadékaiban *Lively*.

Fónagy József *Lively* és *Young Babi* II-ben ma 2 elsőrendű tenyészállat tulajdonosa és ha e két pointer ivadékaikat foglyokkal bőven megrakott szép vadászterületein az ő ismert kitűnő módszerével bevadászsza, nem hiszem, hogy a kontinensen bármely pointer velük a versenyt sikeresen felvehetné.

Az imént mondottakat állítani is merem és ez állításaim rövid 2—3 év múlva igazolást is fognak nyerni.

Fitful of Hanva leánya a méltán nagyon híres Cham-

pion Aldin Fluke-nak (K. C. 31035). Ezt a szukát terhes állapotban Hanvay Zoltán importálta a híres angol tenyésztő, Arkwright kenneléből.

E szuka szépség és elegancia dolgában nem versenyezhetett Young Babi II-vel, mert fejének alkotása, főleg szembe nézve, olyan rövidülést mutat, amely a koponya tetejének szélességét a szem alatti fejrészek arányához túl szélesnek tünteti fel. Kétségtelen, hogy ez az aránytalanság a Young Babi II. fejének teljesen korrekt és korrektségében nemesen szép alkotásához képest Fitful of Hanvának nem válik előnyére.

Fitful mozgása sem olyan szabad, mint Babié, aminek kétségtelen oka a vállak és czombok szerkezetében van. Fitful a II. díjat nyerte meg azért is, mert — a mint mondani szokták — a „két vége“ nem kiváló módon fejlett.

Nem szeretném, ha félreértenének. A Fitfulnál észrevett ezen kevésbé előnyös körülmények nem azt jelentik, hogy Fitful rossz, hanem csak azt, hogy a két előkelő szuka között a Babi a jobbik s hogy a két pompás szuka összehasonlításánál a legcsekélyebb különbségekre is figyelemmel kellett lenni. Fitful nagyon nemes pointer. Törzse, különösen mellkasa, a mi Rex of Hanvánál erős kifogás alá esik, gyönyörűen fejlett.

A Fitful of Hanva tenyésztési kombinációjára már előbb nyilatkoztam.

Lolla, a III. díjjal kitüntetett szuka, Dill tenyésztése és Fónagy József importálta Münchenből. Igen kellemes formájú kis szuka ez. A feje azonban túlságosan spaniel-szerű. Egészben a farkán kívüli, amely igen szép, jelentékenyebb szépségeket vagy hibákat nem vettem rajta észre.

A pointerekre vonatkozó eredményt összegezve, a következő tanulságokat fordíthatjuk a hasznunkra:

Összesen hat pointer kan és szuka nyert I. II. és III. díjat. A hat nyertes pointer közül: *Rex of Hanva* (III. díj) és *Young Babi* II. (I. díj) belföldi tenyésztés. Az I. díjat nyert *Lively* és a II. díjat nyert *Fitful of Hanva* angol, míg a II. díjat nyert *Urfi* és a III. díjat nyert *Lolla* német import.

Es mégis a tenyésztés szempontjából nem érzem, hogy a hazai tenyésztésünk a külföldi importtal szemben gyöngye volna, mert *Young Babi* II. a vele versenyző többi öt pointer klasszisban jóval fölülmúlja — amennyiben *Lively*nél is értékesebbnek ítélem — mert, habár nagy hibái vannak, *Rex of Hanva*t értékesebb tenyész-pointernek tartom, mint *Urfit*, amelynek sem nagy előnyei, sem nagy hibái nincsenek. Vagyis *Urfi* jobb kiállítási kutya, mert nincsenek kirívó hibái, de *Rex of Hanva* jobb tenyész-pointer, mert rossz pontjai mellett kiválóan szép, ritka tökéletes részei vannak.

A tenyésztés érdekeit szem előtt tartva, tiszta nyereség *Lively* és tiszta nyereség *Fitful of Hanva* mint importok, amelyek hivatva volnának a belföldi *Young Babi* II. és *Rex of Hanva*val pointer-tenyésztésünket magasabbra vinni.

Az angol setterek. A kiállítás látogatói közül az angol setter-kedvelők soha sem fogják elfelejteni azt a nagyon szép látványt, mikor nagy-szombat napján a napsugarak márcziusi szüziességgel ragyogtak és mikor a kiállított kilencz blue belton settert az elkerített körbe vezették, hogy megbíráltassanak.

Szinte káprázott a szemem, mikor ezt a selymesen szikrázó, fehér-fekete-kékben pompázó tiz, lenge, könnyű és simán fekvő, elegáns bundát megláttam.

A setterek egytől-egyig vidám, hancurozni szerető igazi setter lelkek, széles jókedvükben életteljes, gömbölyű, könnyed mozgásukkal festeni való képet mutattak.

Hogy is fejezzem ki magamat? Igen. Mindegyik külön-külön egy nagyon finom ízléssel berendezett hercegi szalonba való, pompás eleven bútor darab! Nincs a világon az a szép eleven bunda, amely ezeknek a blue settereknek a bundájával versenyezhetne. Színben, rajzban egyszerű és disztinguált, tapintásra lágy selyem és amellet azüstfehéren és kékes-feketén szikrázó a blue atter bunda. A kilencz setterből, miután apróra szemügyre vettem valamennyit, kivált hat.

A nyílt osztályba nevezett kanok közül *Lord of Nürnberg* (41) tulajd. Fónagy József; tenyésztette *Tintner Nürnbergben*, amely az I. díjat, azután

Gora (40) tulajd. Vépy Vogronits; tenyésztette Fónagy József, amely a II. díjat és

Lord (42) tulajdonos és tenyésztő Fónagy József, a III. díjat kapta.

A kölykök osztályában pedig különösen kiváltak:

Lilly (46), *Marsca* (47) és *Juczi* (48). Ez osztályban nem is volt több bejelentve.

E hat nagyon kiváló setter mellett a szukák nyílt osztályában kiállított *Countess* I. díj, *Dáma* II. díj és *Pálma* III. díj más kontinentális konkurrencziában talán inkább föltűntek volna, de a kiállítás első rendű belton setterei között nevezetesebb hely nem juthatott nekik, noha hangsúlyoznom kell, hogy ezek a szukák is mindenben becsületesen megállták a helyüket.

Lord of Nürnberg a kiállításon az egyetlen importált blue setter. Szépségre nézve azt hiszem párját kell keresni. A feje a legtipikusabb setter fej, melyet láttam. Nem magas kutya, de magassága arányban áll hosszúságával. A melle mély és a nyaka nagyon szépen és a koponya felé csak parányit hajlik ivszerűen. Ágyéka, vállalai, tökéletes arányúak és egyéb részei mutatják, hogy szilárd kötésű setter.

Az 1900. évben megtartott nemzetközi ebkiállítás alkalmával már nyilatkoztam a *Tintner*-féle blue setterek szépségéről és akkor hangsúlyoztam azt is, hogy mennyire fontos volna setter-tenyésztésünk jövőjére, ha sikerülne egyikét példányt ezekből importálni.

Fónagy József importálta a kiállított *Lord of Nürnberg*et és a ki nem állított *Bettyt*. *Lord of Nürnberg* importálása azért szerencsés, mert e setter egész mineműsége, ha talán nem is szebb az akkor kiállított *Tintner*-féle setterek bármelyikénél, de nézetem szerint nem látszanak rajta a túltenyésztettség nyomai annyira, mint amazoknál.

És azt hiszem, hogy ha Fónagy akár *Lilly*, akár *Marsca* vagy *Juczival* kombinálja, az ivadékok elsőrendűek lesznek.

Gora (40) és *Lord* (42) testvérek és az összetéveszhetőségig hasonlítanak egymáshoz. Mind a kettőnek az a hátránya van *Lord of Nürnberg* mellett, hogy a fejük kissé rövid.

Lilly, *Marsca* és *Juczi* testvérek és apjuk *Gora*, az anyjuk pedig *Miss Kate*, a *Bárczy*-féle szuka. *Gora* ezekkel a leányaival bebizonyította, hogy testi tulajdonságaiból csak a mellét tudta átörökíteni. Mind a három szuka a néh. *Bárczy István* által importált setter typus. Daczára, hogy szukák és daczára, hogy csak 1902 május 3-án lesznek esztendősek, erőteljesebbek és talán magasabbak a derék Goránál.

Ez a három setter szuka igen nagy szerepre van hivatva a magyar setter-tenyésztésben, föltéve persze, hogy vadászati kvalitásaik arányban fognak állani testi szépségükkel.

Typusuk élénken emlékeztet a *Bárczy*-féle gyönyörű *Dashing Ruthwenre*, a *Princ* II-re és *Russ-ra*!

Hatalmas setter anyákat látok bennük. A csontjaik erősek, fejük amellett finom és gyöngéd; a nézésük nyugodt és nemes. Mozdulataik határozottak és amellett kecsesek. Az természetes, hogy point hibáik nincsenek.

Öszintén szerencsét kívánok Fónagy Józsefnek ezekhez a kitünő setter dámákhoz.

A *nürnbergi Lord* után még nem láttam ivadékokat. Ohajtanám, ha *Lord of Nürnberg*et a gazdája kombinálná a három szuka közül azzal, a melyik vadászaton a legnyugodtabb és amellett a legerősebb. És ennél az alomnál kezdődne azután a blue settereknek egyelőre a magasabb klasszisa. A *Gora* és *Miss Kate* házassága bizonyítja, hogy *Miss Kate*-ban erősebb az átöröklési energia mint *Gorá*-ban, a tenyésztő tartsa tehát magát a *Miss Kate* ivadékokhoz, főként az anya választásánál.

Összehasonlítva a pointer és blue setter kiállítást, arra az eredményre kell jutnunk, hogy a setterek jóval magasabb tenyésztési klasszison állanak nálunk, mint a pointerek.

Ennek a magyarázatát nem tudom. Nem lehetetlen, sőt valószínű, hogy vannak még az országban jó, sőt elsőrendű pointerok is, de csak keveset ismerek olyan elsőrendű pointer, amely nem volt kiállítva. Kár.

A kiállított pointerok közül négy darab volt külföldi tenyésztés és ezek közül egy nyert első és egy nyert második díjat.

Az összes blue setterekből csak egy volt importált és a setter-tenyésztés ennek dacára öt kitünő belföldi setterrel szerepelt, a melyek között a díjfokozatokat csak hajszálnyi különbségek döntötték el.

Nyugodtan állíthatom, hogy a blue setter tenyésztésünkre büszkék lehetünk.

Ir setterek. Összesen ki volt állítva két kan és három szuka. A legjobb volt közöttük *Laffi* (49), a melyik az első díjat nyerte. Impozáns, hatalmas megjelenése van *Laffinak*. Olyan erős, hogy azt hiszem egy özet is elhozhatna. Szőre azonban közel a bőrhöz túlságosan világos. A feje egészen arányos és rendez. Tenyésztésre alkalmas.

A szukákról csak az I. díjat nyert *Lucit* említem föl, amely már az 1899-diki szegedi kiállításon föltűnt nekem elegáns és korrekt jegyeivel. Elsőrendű tenyészállat, ha a vadászaton is beválik.

A többről nincs mit mondanom.

Gordon setterek. Összesen négy gordon vagy skót setter volt kiállítva és valóban ez volt a legtökéletesebben képviselt fajta!

Ritkán lehet négy olyan tökéletes skót settert együtt látni. Fej, nyak, derék, vállak, lábak és fark, a mell, minden testrészük tökéletes volt! A szőr tapintása, a fülek vastagsága egyformán kifogástalan!

A nyílt osztályban és a kezdők osztályában *Janka* (56) — tenyésztette Harry Godderidge, tulajd. Fónagy József — csak azért nyerte el *Bob* (54) — tenyésztette Sétaffy, tulajd. B. Kobek Kornél — fölött az első díjat, mert *Bobnak* a rozsdavörös színei kissé kormosak voltak! Csak ezért!

A kölykök osztályában pedig *Relli* (57), — tenyésztette Loosy Adolf, tulajd. Francisci Károly — kapta az első díjat. *Pride* (55) — tulajd. Fónagy József, tenyésztette Loosy Adolf — pedig a II. díjat. E két skót setter egyhasi testvér.

Szépségben hajszálnyi különbségek vannak közöttük és csak az döntötte el *Relli* javára az I. díjat, hogy *Relli*-nek simább a szőre.

Mind a négy skót setter egyformán alkalmas a tenyésztésre.

Magas klasszis mind a négy, anélkül, hogy a túltenyésztés legesekélyebb nyoma észrevehető volna rajtuk.

Kívánatos volna, hogy a használati versenyben részt vegyenek s ha ott beválnak, elérjük azt, amit a skót setterektől várhatnánk!

Testre és magatartásra is valóságos látványosság számba mennek ezek a fénylő koromfekete és rozsdavörös szép kutyák!

És ezzel befejeztem talán nagyon is hosszúra nyúlt referádámat, de még hozzáteszem, hogy ez az országos ebkiállítás angol vizsla osztálya teljesen megfelelt a hozzá kötött reményeknek, mert mindenkit meggyőzött, hogy van, habár kevés, de értékes angol vizsla anyagunk. Arról is meggyőződhetett bárki, hogy ha kell angol vizsla, azt nem kell a szomszédban keresnünk; és végre arról is meggyőzhetett bennünket, hogy importálni, főként pointereket, úgy amint azt Hanvay teszi, csak Angliából lehet.

Az országos magyar ebtenyésztő egyesület pedig e kiállításával az eddig szerzett kitünő érdemeit egy minden tekintetben sikerült kiállítás dicsőségével gyarapította.

Gozsdu Elek.

Tudósítások.

T. Szerkesztőség! Van szerencsém becses lapjok számára egy abnormális agancsképződésű őzbak fényképét beküldeni. Az őzbakot én voltam szerencsés elejteni gróf *Andrássy Géza* úr hitbizományi erdőbirtokán, 1900. évi augusztus hó 22-én, Gömörmegyében, Oláhpatak község határában, 1050 m. tengerszín feletti magasságban, fenyves vágásban. Figyelemreméltó, hogy a mellett, míg az agancs egyik ága oly nagy mértékben abnormális, addig a másik ág (a „kereszt“) keresztezett. A test aránylag sovány, súlya 20 kgramm. Az agancs gróf *Andrássy Géza* úr betléri kastélyában van.

Oláhpatak, április hó.

Gintner Balint,
urad. főerdész.

T. Szerkesztőség. Sz.-Fehérváron egy kertben sétálva, a fűből egy kis verébnagyságú madár rebbent föl a közeli fára élénk esiesergéssel. Föltre húzódtam, hogyha közelebb jönne hozzám. Csakugyan verebek jöttek a fára s mindjárt nekiestek

a kis madárnak. Erre közvetlen mellém egy kis bodzafára szállt, de észrevett s villámgyorsan rebbent vissza. Ez a pillanat elég volt, hogy felismerjem benne a *röttorkú pityéret* (*Anthus cervinus*), melyet *Brehm* *Nubia* és *Egyiptom* madarának tart, mely „nem is jön fölebb Dél-Európánál“, míg *Chernel István* „Magyarorsz. madarai“ ez. könyvében leírja, hogy *Norvégia* északi részén fészke is akadt. Először kételkedtem a kis rozsdavörös torkú madárban, de egy sötét alkalmával egész sereget fedeztem fel egy patak partján, fűzek között, nagy számú czinke társaságában. Teljes bizonyosságért egyet el is ejtettem. Igen finom hamszürke tollal bír, de a tollaknak csak vége ilyen, alja koromfekete; torka téglavörös színű, lába és csőre a paesirtára üt. Oly ügyesen segédkeztek a kis madarak a czinegéknek, de inkább a fa tövében bujkálva szedegették a rovarokat. Bizonyára átvonulóban voltak az itt igen érdekes jelenségek. Ugyancsak e patak partjának balfelén, a hol áradásos moesár van,

A fönt ismertetett őzagancs-abnormitás.

telve vadkaecával, sirálylally, esérekkel, varjúval, egy fűzfán egy régi varjúfészekből egy tőkés kaecát rebbentettem ki. A varjúfészken igen kevés tatarozás volt, csupán a durvább ágak s hánés közé volt pihetoll szőve s egy tojás a fészkek mélyén. Nyolcz napra rá kilencz tojás volt már e fészkekben, a tojó hűségesen ülte, szinte rajt lehetett volna fészken fogni; pár napra rá a fészket összedúlva, a tojásokat feltördelve találtam a fészkekben. Szegény vadréczét bizonyára valamí menyét látogatta meg. Mégis jobb lett volna neki a szomszédos moesárban költeni, mint itt; de nem is hiszem, hogy kedve legyen ismét a fán-fészkelést megpróbálni.

Székesfehérvár, Tobak u. 9.

Fabián Gáspár.

Tudomásul.

Ifj. Bartal Aurél kitünő munkatársunk cikkében ismertetett „*Ungewitter'sche Rostschutzpatrone*“, továbbá a *Mauch-féle Nitrol* (gyártják *Göppingenben*) **Berlinben Steigleder** puskaműves cégénél kapható *Szerkesztő.*